

Onderhavig wetsvoorstel is opengesteld voor internetconsultatie. Er zijn tien reacties binnengekomen, met name afkomstig van koepel- en belangenorganisaties uit de vo- en mbo-sector. De internetconsultatie heeft geleid tot meerdere wijzigingen in het wetsvoorstel. Eveneens is op diverse plaatsen de memorie van toelichting verduidelijkt. Hieronder vindt u een overzicht van de belangrijkste wijzigingen of verduidelijkingen.

Geen havo/vwo binnen een nieuw te vormen verticale scholengemeenschap

Meerdere partijen uitten de wens om de schoolsoorten havo en vwo ook toe te staan binnen een verticale scholengemeenschap. De partijen wezen erop dat een brede scholengemeenschap anders geen onderdeel kan worden van een verticale scholengemeenschap. Dit zou betekenen dat in een krimpregio een scholengemeenschap die ook havo en vwo bevat, moet splitsen voordat zij onderdeel kan worden van een verticale scholengemeenschap. Ook gaven zij aan dat het niet praktisch is dat een havo, die al onder een intersectoraal bestuur valt, andere regels kent dan bijvoorbeeld de mavo binnen een verticale scholengemeenschap. De VO-Raad vindt het bestaan van havo en vwo bij de vorming van een nieuwe verticale scholengemeenschap onwenselijk. Voor de VO-Raad is de wens vanuit de vo-sector en de voordelen vanuit de vo-leerling onvoldoende zichtbaar. Ook ziet zij het risico van steeds groter wordende besturen, omdat de vorming van verticale scholengemeenschappen de bestuurlijke (intersectorale) fusie aantrekkelijker maakt. De regering stelt daarom voor om de schoolsoorten havo en vwo niet in het wetsvoorstel op te nemen. Er zijn momenteel twee verticale scholengemeenschappen met havo of vwo. Deze situatie blijft bestaan. .

Meerdere scholen per schoolsoort binnen een verticale scholengemeenschap

Meerdere partijen vragen zich af waarom het aantal toegestane vo-scholen per vo-schoolsoort binnen een verticale scholengemeenschap beperkt is tot één vo-school per schoolsoort (met andere woorden: één school voor pro, één school voor vbo en één school voor mavo).

Als een bestuur meerdere scholen per schoolsoort (bijvoorbeeld meerdere mavo's) in een verticale scholengemeenschap wil opnemen, dient er een institutionele fusie plaats te vinden met de mavo die reeds onderdeel vormt van de verticale scholengemeenschap. Er blijft dan één school voor mavo over.

De belangrijkste redenen om slechts één school per schoolsoort toe te staan, zijn de samenhang tussen scholen van een verticale scholengemeenschap en het gebrek aan helderheid in de bestuurlijke constructie. Ook sluit dit aan bij de huidige praktijk: zowel de reguliere als verticale scholengemeenschappen staan één school per schoolsoort toe. Met een reguliere scholengemeenschap doelen we op de scholengemeenschap in de WVO: een gemeenschap van twee of meer scholen voor voortgezet onderwijs (bv. een scholengemeenschap van mavo-havo). Met het wetsvoorstel sluit de regering dus aan bij de bestaande situatie in het vo.

Indien de wetgever meerdere scholen per schoolsoort zou toestaan, zouden er binnen een verticale scholengemeenschap categorale scholen en (horizontale) scholengemeenschappen kunnen ontstaan. Bijvoorbeeld een scholengemeenschap vbo-mavo en een categorale mavo die beiden binnen de verticale scholengemeenschap vallen. Dat past niet bij de eerdergenoemde samenhang en bij de huidige praktijk: de verticale scholengemeenschap heeft als kenmerk dat het één geheel vormt. Immers, de verschillende mavo-vestigingen in de huidige verticale scholengemeenschappen vormen in de huidige systematiek ook één school voor mavo. Hierop is ook de huidige bekostiging en de vereenvoudigde bekostiging in het vo ingericht.

Nuancering inhoudelijke bijdrage verticale scholengemeenschap

Onder meer Van Doorne/BMC, VOS/ABB en Ouders & Onderwijs wijzen er in hun reactie op dat de verticale scholengemeenschap de inhoudelijke doorstroom tussen vo en mbo direct kan versterken. Daarbij wordt een relatie gelegd met kansgelijkheid. Een verticale scholengemeenschap maakt van de instelling en de vo-scholen een organisatorische eenheid en geeft het bestuur handvatten om de organisatie van het onderwijs in de keten in samenhang te bezien (zie paragraaf 3.2). Een voorbeeld hiervan is de mogelijkheid tot het realloceren van middelen (lees: overschotten). Dit kan indirect ook gevolgen hebben op de inhoudelijke versterking van leerlijn vmbo-mbo, maar dat is niet het hoofddoel van een verticale scholengemeenschap. De vorming van een verticale scholengemeenschap is dus ook geen voorwaarde voor een inhoudelijke versterking van de samenhang tussen vo en mbo. In paragraaf 3.2.1 is uiteengezet hoe de organisatorische samenhang tot uiting komt.

Naam beroepscollege

In de mbo-sector was er geen eensgezindheid over de nieuwe definitie beroepscollege. Om een ieder in de gelegenheid een alternatief aan te dragen is hierover een vraag gesteld bij internetconsultatie. Er is echter geen alternatief aangedragen en is in samenspraak met de aoc's en vakinstellingen besloten om vast te houden aan de term beroepscollege.

Openbaar onderwijs

VOS/ABB vraagt in haar reactie aandacht voor het openbaar onderwijs. Zij stellen dat het wetsvoorstel niet voorziet in de mogelijkheid voor de vorming van een verticale scholengemeenschap bestaande uit openbaar vo en bijzonder mbo. Echter, deze mogelijkheid bestaat wel. Een stichting kan namelijk een openbare vo-school of vo-scholen in stand houden alsmede een bijzondere mbo-instelling.

Medezeggenschap binnen een verticale scholengemeenschap

Een goede organisatie van de medezeggenschap is van groot belang, want het geeft personeel, leerlingen/studenten en ouders informatierechten, adviesrecht en soms instemmingsrecht. Diverse respondenten besteden dan ook veel aandacht aan medezeggenschap. VOS/ABB ziet graag dat scholen en instellingen naar eigen wenselijkheid de medezeggenschap kunnen vormgeven. Op een verticale scholengemeenschap wordt de medezeggenschapssystematiek van de WEB/WOR van toepassing. Hiervoor is gekozen omdat dit nu ook al de wettelijk geregelde situatie is. (zie paragraaf 3.2.7). De keuze voor één systeem brengt meer eenduidigheid in de medezeggenschapsstructuur binnen een verticale scholengemeenschap. Dit laat echter onverlet dat in de praktijk soms complexe medezeggenschapsstructuren blijven voortbestaan en niet alle problemen weggenomen kunnen worden met dit wetsvoorstel. In de praktijk kunnen echter veel problemen worden ondervangen door goede afspraken met elkaar te maken over de inrichting van de medezeggenschap die aansluit bij de organisatiestructuur en besluitvormingsprocedures in de verticale scholengemeenschap en deze vast te leggen in het medezeggenschapsstatuut overeenkomstig artikel 8a.1.4 WEB.

Een belangrijk aandachtspunt dat meerdere malen naar voren kwam, is de borging van de positie van ouders bij de vorming van een verticale scholengemeenschap. Zo leidt de keuze voor de WEB/WOR tot zorgen bij met name de vo-sector. Bij vorming van een verticale scholengemeenschap, zal op de vo-school niet langer meer de WMS maar de WEB/WOR van toepassing worden. Daarin is de rol van de ouders meer beperkt. De medezeggenschap is in de basis bij de wet geregeld, maar het bestuur en ouders kunnen in samenspraak aanvullende rechten toekennen binnen de medezeggenschap. Dit geldt eveneens voor het personeel alsmede de leerlingen en studenten. In het kader van de uitoefening van het adviesrecht bij de vorming van een verticale scholengemeenschap kunnen ouders of leerlingen ernaar streven dat bepaalde rechten uit de WMS worden opgenomen in het medezeggenschapsstatuut dat van toepassing is op de verticale scholengemeenschap om hun positie te waarborgen. Hierover zal actieve voorlichting worden georganiseerd.

Aanvraagprocedure fusie en vorming van een verticale scholengemeenschap

Het ATR adviseert om de fusietoets en de aanvraagprocedure te combineren indien beide nodig zijn voor de vorming van een verticale scholengemeenschap. De aanvraagprocedure voor een fusie en de aanvraag tot het vormen van een verticale scholengemeenschap blijven echter twee afzonderlijke procedures. Niet bij elke bestuursoverdracht is immers ook een vorming van een verticale scholengemeenschap beoogd. De aanvraagprocedure voor de vorming van een verticale scholengemeenschap moet nog worden uitgewerkt. Het Ministerie van OCW zal bij deze uitwerking bezien hoe de procedures zo veel mogelijk kunnen worden gestroomlijnd als naast bestuursoverdracht ook het vormen van een verticale scholengemeenschap is beoogd.

Uitkeringskosten

Op grond van de WVO zijn besturen in het vo voor 25 procent risicodragend voor uitkeringskosten van personeel. De sector is gezamenlijk risicodragend voor de overige 75 procent. VOS/ABB vraagt of er een financiële compensatie komt omdat besturen 100 procent risicodragend worden voor de uitkeringskosten van personeel van een vo-school dat onderdeel gaat vormen van een verticale scholengemeenschap. Aparte compensatie hiervoor is echter niet nodig. Het hogere risico wordt namelijk al gecompenseerd doordat DUO geen geld meer inhoudt op de personele bekostiging voor het collectief verevenen van de 75 procent uitkeringskosten.

Deelname aan en inrichting van bestuur

BMC/Van Doorne wijst erop dat er in het funderend onderwijs geen verbod bestaat om als natuurlijk persoon deel te nemen in twee besturen, en dat met dit wetsvoorstel de WEB op dit punt

blijft afwijken van het funderend onderwijs. Dit wetsvoorstel regelt dat een persoon slechts deel uit kan maken van één bevoegd gezag in het mbo. De overheid vindt het wenselijk deze beperking te blijven stellen om belangenverstremming te voorkomen. Wel wordt het mogelijk gemaakt om door middel van een bestuursoverdracht meerdere mbo-instellingen onder één bevoegd gezag te brengen.

BMC/Van Doorne wijst erop dat in de toelichting geen aandacht wordt besteed aan het belang van herijking van statuten en reglementen en governance codes. Dat herijking van statuten en reglementen en governance codes wenselijk is als gevolg van dit wetsvoorstel is inderdaad aannemelijk. Door het wetsvoorstel tijdig bekend te maken krijgt het bevoegd gezag voldoende tijd om de statuten en reglementen aan te passen.

Huisvestingsvergoeding

BMC/Van Doorne wijst nog op het niet terugvallen van het schoolgebouw aan de gemeente bij het vormen of uitbreiden van een verticale scholengemeenschap met een school. Op zich is deze constatering terecht. Deze situatie is geregeld in de artikelen 76v.1 en 76u WVO. Kort samengevat is daar geregeld dat zolang het schoolgebouw gebruikt blijft worden voor onderwijsdoeleinden, het gebouw in beheer blijft bij het bevoegd gezag van de school. Ook nadat die onderdeel is geworden van een verticale scholengemeenschap. Wel blijft de verplichting bestaan om het schoolgebouw in goede staat terug te leveren aan de gemeente zodra er geen onderwijs meer wordt verzorgd. De gemeente blijft dus in economische zin eigenaar. Het bevoegd gezag van de school kan er samen met de gemeente voor kiezen om deze terugleververplichting af te kopen door aanvullende afspraken te maken met de gemeente.